

1 – Església parroquial de Santa Anna

El lloc de Llavorsí és esmentat l'any 1149, a la consagració de l'església del monestir de Gerri, quan el monestir rep de Mir Garreta un mas a Loberciu. Aquesta propietat apareix confirmada en la butlla del papa Alexandre III de l'any 1164, però posteriorment degué perdre-la, ja que l'any 1220 Guillem de Bellera restituí al monestir de Gerri un mas a Llavorsí, que ja havia estat donat pel seu avi. El lloc de Llavorsí formava part dels dominis dels comtes de Pallars, i el segle XV passà als ducs de Cardona, marquesos de Pallars.

Pels volts del 1526 regia la rectoria de Labarçi, de l'oficialat de Cardós, Joan Bompilia. A la visita pastoral del 1575 a la parròquia de Santa Anna de Llavorsí s'ordenà fer el cobert del campanar i de l'abadia del rector. A la visita del 1758

és féu constar que l'església havia estat totalment construïda de nou, circumstància que permet suposar que les mencions anteriors a aquesta data és refereixen a un edifici medieval, substituït el segle XVIII per l'edifici actual.

2 – Pont de Llavorsí

Arc d'arrencada d'un pont, entrada a Llavorsí en l'antic camí, anterior túnel i nou Pont actual. Passa per sobre del Noguera Pallaresa. Actualment només hi ha el fonament de la base de l'arc.

Madoz escriu: "Llavorsí en la conflència de los rios Noguera Pallaresa i Noguera de Cardós. Cuzándoles dos Puentes construidos en la población." Per altra banda, Zamora diu: "Se descubre el pueblo de Llavorsí entre montes horribles i antes de de llegar se pasa una planca, dejando a la derecha el camino que va Tirvia i los valles de Vallferrera , i Cardós".

3 – Església del Roser d'Aidí, o Santa Maria d'Aidí

Església modesta d'una sola nau amb capçalera a l'est i façana a l'oest, que presideix la petita plaça del poble. En aquesta façana sota el pinyó de la coberta a dues aigües de Llicorella s'hi obre la porta de mig punt i per damunt d'ella un ull de bou que il·lumina la nau a més d'una petita obertura en l'extrem superior. A l'esquerra s'aixeca un cloquer de secció quadrada amb finestres d'arcs lleugerament ferrats, rematat per una petita coberta piramidal de Llicorella. Durant el treball de camp de l'any 2020, encarregat pel Departament de Cultura, es constata que l'església ha estat restaurada. Anteriorment, els murs exteriors, excepte el campanar, eren arrebossats. Actualment només s'hi veu la pedra vista, ja que s'ha aixecat tot l'arrebossat. S'ha canviat el disseny de la teulada, des de l'interior es pot veure la nova estructura de fusta, i rodejant l'església s'hi pot veure les noves peces de pissarra. Les voltes d'aresta que hi havia anteriorment encara es troben en procés de construcció.

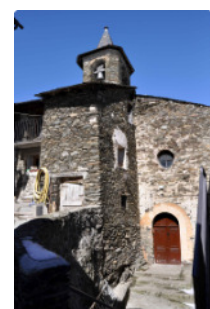
4 – Pont sobre el riu de Baiasca

Construït per damunt l'engorjat que forma el riu de Baiasca, es troba aquest antic pont avui mig cobert de bardisses i fora d'us, al costat mateix de l'actual pont del camí d'Arestiu i Baiasca. És assentat directament sobre la roca tallada a tal fi, on s'hi recolzen els arrencaments de la seva única arcada de mig punt, construïda amb pedra pissarrosa sense desbatar, que salva a gran alçada el profund tallat que han excavat les aigües.

5 – Església parroquial de Sant Martí d'Arestui

Petita església d'una sola nau, amb façana a migdia i capçalera rectangular al nord. La façana, mig amagada per edificacions adossades, presenta una porta de mig punt dovellada, amb clau o dovella central més alta que les altres, per damunt de la qual s'obre un petit òcul. Originàriament, la coberta era a dues aigües, amb porta i òcul de la façana centrats respecte al pinyó. Posteriorment, el llosat passà a ser d'una sola vessant, transformació visible en l'aparell de la part alta de la façana. A l'esquerra de la nau i sobresortint entre les altres edificacions adossades, es troba el campanar, rematat per un xapitell de Llicorella. La façana es troba mig coberta per un arrebossat de calç.

6 – Església de Sant Sadurní de Baiasca, o Sant Serni

L'església de Sant Serni de Baiasca es troba a la part més alta del poble. Es tracta d'un edifici d'origen romànic molt transformat en èpoques posteriors. El temple actual és d'una sola nau flanquejada per capelles laterals i coberta amb volta d'arestes sobre la qual descansa el llosat a dues aigües de llicorella. La part més interessant és la capçalera original situada a llevant formada per un absis semicircular doblat, que salva el fort desnivell del terreny, decorat amb dos nivells d'arcuacions llombardes a l'exterior. A l'interior també hi trobem els dos nivells, l'inferior ocupat per una espècie de cripta. Excepcionalment, es conserven in situ les pintures murals del segle XII descobertes a la dècada dels setanta. El campanar es troba adossat al mur que tanca la nau pel seu extrem oest; va cobert per un agut xapitell de llicorella. L'entrada es fa per una senzilla porta situada en el mur de migdia. Els paraments són d'aparell pissarrós molt fosc, sense desbastar i de mida irregular amb morter de calç.

Al Museu Diocesà d'Urgell s'hi conserva, procedent d'aquesta església, una talla romànica de la Mare de Déu amb l'Infant, del segle XIII.

7 – Serradora i mola de Baiasca

Es tracta d'un conjunt format per dos edificis annexos: mola i central ubicades al sector nord, i la serradora al sector sud.

L'edifici de la mola té estructura rectangular, tres plantes i la coberta és a dues vessants amb embigat de fusta i llosa. Els murs de pedra estan rejuntats amb morter de calç. La façana nord és totalment llisa. La façana est té dues finestres a nivell de la primera planta. A la façana oest hi ha la porta d'accés.

L'edifici de la serradora presenta parets de pedra rejuntada amb morter de calç. La coberta és d'una sola vessant amb embigat de fusta i llosa. L'edifici està obert a tots els costats per facilitar l'entrada dos troncs o rulls. El paviment està fet amb bigues i taulons.

8 – Església parroquial de Sant Martí de Romadriu

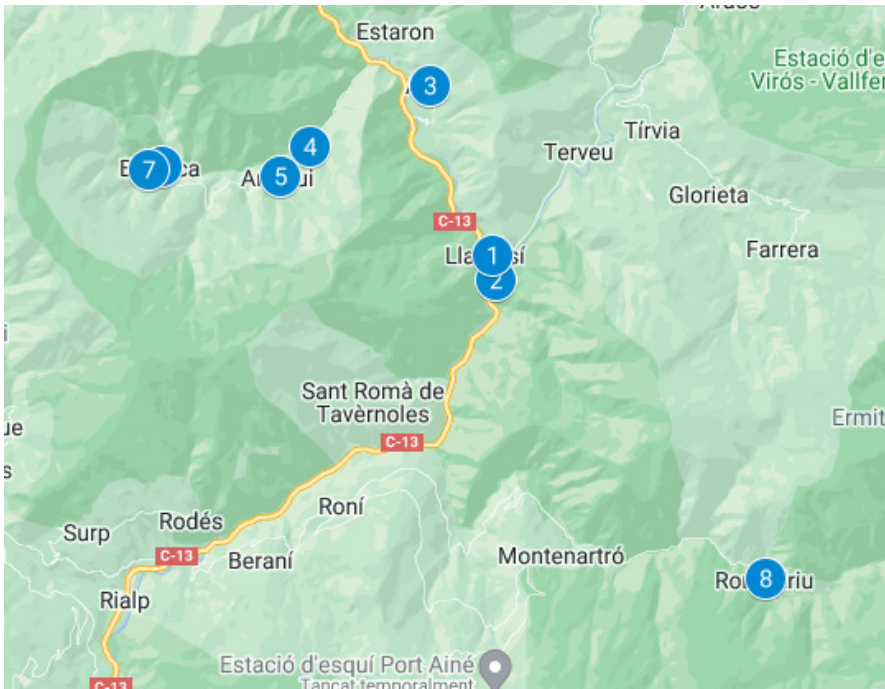
Petita capella de planta rectangular amb capçalera poligonal a llevant i porta d'arc lleugerament rebaixat al costat del migdia. Cobreix la nau un llosat de llicorella a dues aigües. Els paraments són de pedra pissarroja sense retocar. A ponent s'aixeca una petita espadanya d'arc únic.

Església depenent de la de Montenartró. L'església de Sant Martí de Romadriu és ja citada a l'acta de consagració de la Seu d'Urgell del 839.

Llocs consultats: <https://www.llavorsi.cat/>; <https://turisme.pallarssobira.cat/>; <https://ca.wikipedia.org/>; <https://invarquit.cultura.gencat.cat/>; i altres webs i blogs d'us públic.

Enllaç mapa punts d'interès: <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1rT-QNsOscM6bqdvTrl4drhA-QAr9Svo&usp=sharing>

- 1 Església parroquial de Santa...
- 2 Pont de Llavorsí
- 3 Església parroquial del Rose...
- 4 Pont sobre el riu de Baiasca
- 5 Església parroquial de Sant ...
- 6 Església de Sant Sadurní de ...
- 7 Serradora i mola de Baiasca
- 8 Església parroquial de Sant ...